

Brusel 14. října 2024
(OR. en)

14459/24

CLIMA 355
ENV 996
ONU 115
DEVGEN 147
ECOFIN 1140
ENER 502
MAR 159
AVIATION 138
ICAO 44

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Datum:	14. října 2024
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	14218/24
Předmět:	Přípravy na 29. zasedání konference smluvních stran (COP29) Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) (Baku, 11. až 22. listopadu 2024) – závěry Rady

Delegace naleznou v příloze závěry Rady k výše uvedenému tématu ve znění schváleném Radou na 4050. zasedání konaném dne 14. října 2024.

Přípravy na 29. zasedání konference smluvních stran (COP29) Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC)

(Baku, 11. až 22. listopadu 2024)

– závěry Rady –

RADA EVROPSKÉ UNIE:

NALÉHAVOST OPATŘENÍ V OBLASTI KLIMATU

1. ZDŮRAZŇUJE, že změna klimatu představuje existenční hrozbu pro lidstvo, ekosystémy a biologickou rozmanitost, jakož i pro mír a bezpečnost, jejichž dopadů nebude ušetřena žádná země, území ani region; VYJADŘUJE HLUBOKÉ ZNEPOKOJENÍ nad rostoucí intenzitou a četností extrémních povětrnostních jevů na celém světě, včetně vln veder, přírodních požárů, případů sucha a povodní; VYJADŘUJE POLITOVÁNÍ nad jejich dopady na lidské zdraví, biologickou rozmanitost, suchozemské a mořské ekosystémy a nad rostoucími ztrátami na životech; a ZDŮRAZŇUJE, že je mimořádně naléhavé posílit v tomto kritickém desetiletí globální reakci na klimatickou krizi prostřednictvím ambiciózních a výrazně posílených mitigačních a adaptačních opatření realizovaných všemi zeměmi v souladu s cíli Pařížské dohody, která budou přispívat k ochraně lidí, jejich zdroje obživy, ekonomiky, potravinových systémů, biologické rozmanitosti a ekosystémů.
2. ZDŮRAZŇUJE, že je zapotřebí uskutečnit rychlý globální přechod ke klimaticky neutrálním, odolným a oběhovým ekonomikám a společnostem majícím příznivé dopady na přírodu a účinně využívajícím zdroje, které v celosvětovém měřítku zajistí nová a důstojná pracovní místa a růst. Tato transformace musí probíhat tempem a v rozsahu, které budou v souladu s úsilím o to, aby cíl udržet globální oteplení na nejvýše 1,5 °C zůstal dosažitelný, a dále musí být spravedlivá a inkluzivní, musí podporovat přístup založený na lidských právech a mělo by při ní být zajištěno, aby nebyl nikdo opomenut. SE ZÁJMEM OČEKÁVÁ, že bude s globálními partnery spolupracovat s cílem využít příležitosti a řešit výzvy, jež s touto transformací souvisejí.

3. PODTRHUJE příležitosti a vedlejší přínosy, jež z ambiciózních klimatických opatření vyplývají nejen pro planetu a světovou ekonomiku, ale také pro lidi, ať už jde o zvýšení životní úrovně, zdraví, lepší zabezpečení dodávek vody, udržitelné potravinové systémy nebo dostupné ceny energie. ZDŮRAŽŇUJE, že je třeba zachovat hospodářskou konkurenceschopnost a podporovat sociální inkluzivnost prostřednictvím investic do vzdělávání, vědy, inovací a zelených pracovních míst a dovedností, avšak všechny společnosti mohou těžit z řádného a spravedlivého ekologického přechodu na nový ekologický model ekonomiky. PŘIPOMÍNÁ, že náklady v případě nečinnosti zdaleka převažují nad náklady, které jsou s realizací způsobů řádné a spravedlivé transformace spojeny. Dále ZNOVU OPAKUJE, že provádění Pařížské dohody, Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a akčního programu z Addis Abeby je úzce provázáno.
4. ZNOVU OPAKUJE, že všechny smluvní strany by měly při přijímání opatření k řešení změny klimatu hájit, respektovat, prosazovat a brát v úvahu své závazky, pokud jde o lidská práva, právo na čisté, zdravé a udržitelné životní prostředí, práva původních obyvatel stanovená v Deklaraci OSN o právech původních obyvatel, práva místních komunit, migrantů, dětí a mladých lidí, starších osob, osob se zdravotním postižením a lidí ve zranitelném postavení, jakož i pokud jde o genderovou rovnost, posilování postavení žen a dívek a mezigenerační spravedlivost. V této souvislosti OCEŇUJE práci zvláštní zpravodajky pro prosazování a ochranu lidských práv v souvislosti se změnou klimatu. ZDŮRAŽŇUJE, že klíčový význam pro prosazování sociální spravedlnosti, férovosti a inkluzivnosti v rámci globálního přechodu ke klimaticky neutrální a odolné planetě má smysluplná účast veřejnosti a její zapojení a přístup k informacím, a to i v případě občanské společnosti, mladých lidí a všech zúčastněných stran. ZNOVU OPAKUJE, že EU uvedené hodnoty nadále vyznává.

5. JE SI VĚDOMA provázanosti úbytku biologické rozmanitosti se změnou klimatu, znečištěním a degradací krajiny; ZNOVU PŘIPOMÍNÁ, že jsme znepokojeni závažností a naléhavostí provázané a vzájemně se posilující trojí krize naší planety, která spočívá ve změně klimatu, úbytku biologické rozmanitosti a znečištění, jakož i dezertifikace, degradace krajiny, půdy, oceánů a nedostatku vody, povodní, případů sucha a odlesňování, jež představují celosvětovou hrozbu pro udržitelný rozvoj. POTVRZUJE, že je odhodlána řešit tyto krize efektivním, integrovaným a koherentním způsobem, který zahrnuje vzájemně prospěšné strategie obsahující silné sociální a environmentální záruky, a to i prostřednictvím řešení blízkých přírodě, ochrany biologické rozmanitosti a obnovy ekosystémů; ZDŮRAZŇUJE, že je třeba minimalizovat nežádoucí ústupky, a to zejména pokud jde o využívání půdy a biomasu; JE PEVNĚ ODHODLÁNA vzájemně podporujícím se způsobem provádět Pařížskou dohodu a celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu a dosáhnout celosvětové neutrality z hlediska degradace krajiny a VYZÝVÁ k užší a prohloubené spolupráci mezi uvedenou dohodou a rámcem a dalšími mnohostrannými dohodami a k posílení jejich vzájemných synergií.
6. POUKAZUJE na to, že 16. zasedání konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD), 29. zasedání konference smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) a 16. zasedání konference smluvních stran Úmluvy Organizace spojených národů o boji proti desertifikaci (UNCCD) poskytují jedinečnou příležitost k tomu, aby se úmluvy z Ria vzájemně podpořily a aby podpořily i Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a její cíle udržitelného rozvoje, a PODPORUJE intenzivnější spolupráci na vnitrostátní úrovni ohledně vnitrostátně stanovených příspěvků, národních adaptačních plánů a národních strategií a akčních plánů v oblasti biologické rozmanitosti, jakož i činnost společné styčné skupiny úmluv z Ria, která je zaměřena na prozkoumání možností vzájemné spolupráce.

7. POVAŽUJE summit o budoucnosti za zásadní milník pro mnohostranný systém a pro dosažení cílů udržitelného rozvoje. VÍTÁ mezinárodní úsilí o to, aby byly v zájmu celého lidstva a budoucích generací přijaty konkrétní kroky umožňující reagovat na nové výzvy a příležitosti, kterým čelíme v současnosti a kterým budeme čelit i v budoucnu, včetně reformy globální finanční architektury v reakci na závažné ekonomické problémy, s nimiž se potýkají zejména rozvojové země, jako je dluhová zranitelnost, inflace a dopady změny klimatu, přičemž je třeba respektovat mandáty a procesy mezinárodních finančních institucí.
8. VYJADŘUJE VÁŽNÉ ZNEPOKOJENÍ nad degradací klimatu a životního prostředí, jakož i nad obrovským lidským utrpením způsobeným probíhajícími ozbrojenými konflikty na celém světě a nad rizikem, které tyto konflikty představují pro účinná globální opatření k řešení trojí planetární krize. ZDŮRAZŇUJE, že války ohrožují nejen globální bezpečnost a stabilitu, ale mají také závažné negativní vedlejší dopady na odvětví energetiky a potravinové zabezpečení a je třeba je na úrovni mezinárodního společenství urychleně a rozhodně řešit. Co nejdůrazněji ZNOVU ODSUZUJE válečnou agresi Ruska vůči Ukrajině, která nejenže hrubě porušuje mezinárodní právo a přináší obrovské ztráty na životech a má nepříznivé zdravotní dopady, mimo jiné i na civilisty, ale také bezprostředně poškozují přírodu a způsobuje dlouhodobé zhoršování životního prostředí, představuje rizika pro jadernou bezpečnost a oddaluje provedení tolik potřebných opatření v oblasti změny klimatu. PŘIPOMÍNÁ, že podle mezinárodního práva je Rusko odpovědné za veškeré škody způsobené jeho agresí vůči Ukrajině, a v této souvislosti oceňuje zřízení registru škod pro Ukrajinu a probíhající přípravy na ustavení komise pro posuzování nároků jako první krok k vytvoření plnohodnotného mechanismu umožňujícího odškodnit Ukrajinu za válečné škody způsobené ruskou agresí, včetně škod na životním prostředí. Rovněž ZNOVU OPAKUJE, že je hluboce znepokojena aktuálním vývojem na Blízkém východě, jak uvedla Evropská rada.

9. ZDŮRAZŇUJE, že šestá hodnotící zpráva Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) významně přispěla k tomu, že bylo úspěšně dokončeno první globální hodnocení. PODTRHUJE, že jeho posouzení řešení pro realizaci příslušných opatření jsou politicky relevantní, a ZDŮRAZŇUJE, že je důležité, aby v rámci sedmého hodnotícího cyklu všechny pracovní skupiny IPCC komplexně a včas poskytly své výsledné dokumenty pro účely druhého globálního hodnocení, neboť základem pro klimatická opatření jsou i nadále nejlepší dostupné vědecké poznatky.

DOSAŽENÍ KÝŽENÝCH VÝSLEDKŮ V BAKU

10. VYZÝVÁ k tomu, aby bylo v Baku dosaženo ambiciózního a vyváženého výsledku, který i) s ohledem na nejlepší dostupné vědecké poznatky, a to zejména nejnovější zprávy IPCC, zajistí, aby cíl udržet globální oteplení na nejvýše 1,5 °C zůstal dosažitelný, a ii) umožní, abychom všichni pokročili směrem k dosažení dlouhodobé odolnosti, a v jehož rámci iii) bude dohodnut efektivní, dosažitelný a ambiciózní nový kolektivní kvantifikovaný cíl.
11. VÍTÁ dokument nazvaný „Roadmap to Mission 1.5°C“ (Plán pro naplnění mise 1,5 °C), který mají dále rozpracovat Spojené arabské emiráty, Ázerbájdžán a Brazílie jakožto země předsedající zasedáním COP (tzv. trojka), a VYZÝVÁ tuto trojku, aby i nadále zaujímala vedoucí úlohu tím, že bude usnadňovat definování ambicióznějších vnitrostátně stanovených příspěvků v souladu s teplotním cílem 1,5 °C, zintenzivňovat politickou dynamiku a podporovat zvyšování ambicí v rámci všech oblastí činnosti podle Pařížské dohody, a to na základě nejlepších dostupných vědeckých poznatků.
12. PODTRHUJE, že je třeba společně rozvíjet a uplatňovat všechny aspekty rozhodnutí o globálním hodnocení a zohledňovat tyto aspekty ve všech relevantních oblastech činnosti podle Pařížské dohody. ZDŮRAZŇUJE, že rozhodnutí o globálním hodnocení musí být uplatněno zejména v nadcházejícím kole předkládání vnitrostátně stanovených příspěvků, jakož i během každoročního dialogu v rámci globálního hodnocení, dialogu zahájeného na zasedání ve Spojených arabských emirátech, pracovního programu v oblasti mitigace a pracovního programu pro spravedlivou transformaci. PODTRHUJE, že pro zajištění toho, aby bylo rozhodnutí o globálním hodnocení úspěšně a v plném rozsahu uplatňováno, je obzvláště důležitý dialog zahájený na zasedání ve Spojených arabských emirátech.

13. ZDŮRAŽŇUJE, že pracovní program v oblasti mitigace je důležitý pro to, aby byly v tomto kritickém desetiletí urychleně zvýšeny ambice v oblasti mitigace a bylo zintenzivněno provádění mitigačních opatření způsobem, který bude doplňovat rozhodnutí přijaté na základě globálního hodnocení, a ZAVAZUJE SE, že bude i nadále konstruktivně spolupracovat se smluvními stranami a zúčastněnými subjekty, které nejsou smluvními stranami, na výměně získaných poznatků, identifikaci synergií a prohlubování spolupráce mnoha zúčastněných stran s cílem prosazovat robustní vnitřní politiky, prozkoumat, jak mohou odvětvové politiky podpořit opatření a ambice v oblasti klimatu, a umožnit zemím dosáhnout pokroku při provádění a posilování jejich připravovaných závazků, tak aby bylo možné společně zajistit, že cíl udržet globální oteplení na nejvýše 1,5 °C zůstane dosažitelný. VÍTÁ, že tématem pracovního programu v oblasti mitigace na rok 2024 jsou „města: budovy a městské systémy“. VYJADŘUJE ZNEPOKOJENÍ nad tím, že v rámci procesu provádění uvedeného pracovního programu nebylo dosud dosaženo dostatečného pokroku. VYZÝVÁ všechny smluvní strany, aby se konstruktivně zapojily do věcných diskusí o mitigačních opatřeních a podpořily přijetí věcného a ambiciózního rozhodnutí o uvedeném pracovním programu na zasedání COP29, v němž budou zohledněna sdělení na vysoké úrovni týkající se globálních dialogů a akcí zaměřených na investice podle uvedeného pracovního programu, ale v němž bude rovněž vyhodnocen pokrok při provádění rozhodnutí přijatého na základě globálního hodnocení a v němž budou uvedena očekávání ohledně nadcházejícího kola předkládání vnitrostátně stanovených příspěvků. JE SI VĚDOMA, že pracovní program v oblasti mitigace může přispět k vypracování nových vysoce ambiciózních vnitrostátně stanovených příspěvků a podnítit opatření veřejných a soukromých zúčastněných stran, která půjdou nad rámec UNFCCC, a zajistit tak v celosvětovém měřítku nová pracovní místa a růst.
14. PODTRHUJE význam pracovního programu pro spravedlivou transformaci. ZAVAZUJE SE, že bude konstruktivně pracovat na definování cest spravedlivé transformace, jež budou zaměřeny na člověka a nebudou nikoho opomíjet, a že posílí kapacitu pro provádění spravedlivé transformace na domácí úrovni, která bude založena na inkluzivním, smysluplném a efektivním sociálním dialogu a plné, rovné a smysluplné účasti všech, včetně zúčastněných stran, které nejsou smluvními stranami, a k týmž krokům VYZÝVÁ i všechny smluvní strany.

15. PŘIPOMÍNÁ závěry Rady ze dne 8. října 2024 o financování opatření v oblasti klimatu; PODTRHUJE, že je důležité dosáhnout dohody ohledně nového kolektivního kvantifikovaného cíle v oblasti financování klimatických opatření, a ZNOVU POTVRZUJE, že EU se bude do souvisejících jednání konstruktivně zapojovat. ZDŮRAZŇUJE, že při koncipování tohoto nového cíle jako součásti celosvětového rámce pro financování klimatických opatření je třeba uplatňovat široce pojatý a transformativní přístup, na jehož základě se budou všechny zdroje financování – domácí i mezinárodní, veřejné i soukromé – vzájemně doplňovat a podporovat a budou vzaty v úvahu různé kombinace způsobů financování. KLADE DŮRAZ na to, že financování klimatických opatření je prostředkem k dosažení globálních cílů v oblasti klimatu. V této souvislosti ZDŮRAZŇUJE, že k novému kolektivnímu kvantifikovanému cíli v oblasti financování klimatických opatření je důležité uplatňovat integrovaný vícevrstevný přístup. PODTRHUJE, že v rámci uvedeného cíle by mělo být širěji zohledněno celosvětové a domácí úsilí o mobilizaci finančních prostředků na klimatická opatření realizované prostřednictvím opatření, která jsou zaměřena na posílení příznivého prostředí umožňujícího, aby v celosvětovém měřítku byly finanční toky sladěny se směřováním k dosažení cílů Pařížské dohody a aby byly uvolněny investiční toky, a to zejména v rozvojových zemích. Jeho ústřední součástí by měly být poskytnuté a mobilizované mezinárodní finanční prostředky na klimatická opatření, které by měly pocházet od širší skupiny přispěvatelů, včetně zemí, které jsou schopny přispět. Toto rozšíření skupiny přispěvatelů je příležitostí k tomu, aby se zvýšilo množství finančních prostředků na podporu zranitelných zemí a komunit, a odráží silnou celosvětovou solidaritu ve vztahu k těmto zemím. ZDŮRAZŇUJE, že nezbytným předpokladem pro stanovení ambiciózního nového kolektivního kvantifikovaného cíle v oblasti financování klimatických opatření je rozšíření uvedené skupiny přispěvatelů, přičemž je třeba zohlednit vývoj jejich ekonomických kapacit a zvyšující se podíly na celosvětových emisích skleníkových plynů od počátku 90. let 20. století, jakož i dynamickou povahu těchto emisí. UZNÁVÁ, že v rámci celosvětového úsilí by rozvinuté země měly i nadále zaujímat vedoucí úlohu při mobilizaci finančních prostředků na klimatická opatření ze široké škály zdrojů, nástrojů a kanálů. ZDŮRAZŇUJE, že hlavní část prostředků nashromážděných pro účely plnění výše uvedeného nového kolektivního cíle by měla být využívána cíleným způsobem, který zajistí efektivní, dostupnou a účinnou podporu zejména zranitelných zemí a komunit při dosahování výsledků v praxi. Dále SI JE VĚDOMA, že mnoho rozvojových zemí již poskytuje a mobilizuje finanční prostředky na klimatická opatření, mimo jiné prostřednictvím specializovaných klimatických fondů, mezinárodních rozvojových bank, vnitrostátních rozvojových finančních institucí a prostřednictvím spolupráce Jih-Jih. VYBÍZÍ všechny přispěvatele, aby informovali o výši poskytnutých a mobilizovaných finančních prostředků na klimatická opatření s cílem zvýšit transparentnost a umožnit větší koordinaci, komplementaritu a koherenci mezi různými poskytovateli a subjekty, neboť to může urychlit zajištění většího objemu těchto finančních prostředků.

16. PŘIPOMÍNÁ potenciál článku 6 Pařížské dohody, pokud jde o usnadnění stanovení dalších ambicí, na jejichž základě by byla přijata odpovídající opatření dostačující k omezení globálního oteplení, a to za předpokladu, že bude zajištěna transparentnost a environmentální integrita. ZDŮRAŽŇUJE, že je třeba se i nadále zaměřovat na snižování emisí na domácí úrovni a že kompenzaci těchto emisí nelze využívat k tomu, aby bylo jejich nezbytné snížení odloženo. VYZÝVÁ smluvní strany, aby se konstruktivně zapojily do jednání s cílem dosáhnout v Baku dohody, která bude přispívat k plnění dlouhodobých cílů Pařížské dohody, podněcovat ambice, usnadňovat postupné navyšování úrovní, podporovat transformativní investice, umožňovat udržitelný rozvoj a zabezpečovat environmentální integritu a zároveň bude zachovávat sociální záruky, respektovat, hájit a naplňovat lidská práva, včetně práv původních obyvatel stanovených v Deklaraci OSN o právech původních obyvatel, a chránit biologickou rozmanitost a zajišťovat ochranu přírodních propadů před riziky souvisejícími s klimatem. VYZÝVÁ k tomu, aby byla formulována komplexní pravidla týkající se článku 6 s cílem přispět k nezbytnému zvýšení celosvětových ambicí a k dosažení snížení emisí v souladu s teplotním cílem 1,5 °C a spravedlivého přechodu ke klimatické neutralitě, zamezit dvojímu započítávání i nucenému setrvání na emisních trajektoriích, které nejsou v souladu s cíli Pařížské dohody nebo jsou založeny na variantách mitigace vyznačujících se výrazným rizikem opětovného uvolnění uloženého uhlíku, dále podporovat udržitelný rozvoj a celkově zajistit environmentální integritu, pokud jde o nabídku, poptávku a příslušné procesy, jakož i silnou odpovědnost, transparentnost, monitorování a ambice, stejně jako vysokou kvalitu výsledků mitigace.
17. VYBÍZÍ smluvní strany, aby přijaly opatření na všech úrovních správy s cílem dosáhnout pokroku v plnění globálního cíle v oblasti adaptace. JE ODHODLÁNA přispět k plnění dvouletého pracovního programu pro období mezi zasedáními ve Spojených arabských emirátech a v Belému, který se týká ukazatelů pro lepší monitorování pokroku ohledně adaptačních opatření, a VYZÝVÁ všechny smluvní strany, aby se před zasedáním COP29 zapojily do technické práce na uvedených ukazatelích, tak aby bylo možno na zasedání COP30 dosáhnout kýžených výsledků. VYBÍZÍ smluvní strany, aby předložily, dále rozpracovaly a uplatňovaly národní adaptační plány, politické nástroje a plánovací procesy nebo strategie, a ZAVAZUJE SE, že bude tuto činnost podporovat, tak aby bylo možno v Baku dospět k pozitivnímu výsledku, pokud jde o posouzení národních akčních plánů.

18. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité provádět rámec pro globální odolnost vůči změně klimatu přijatý na zasedání ve Spojených arabských emirátech, který hraje ústřední úlohu při směřování úsilí v oblasti adaptace. PODTRHUJE, že EU je odhodlána tak činit jak v rámci svého úsilí na domácí úrovni, tak i v rámci své mezinárodní spolupráce. PŘIPOMÍNÁ, že je naléhavě zapotřebí adaptační opatření zintenzivnit a zajistit, aby byl uvedený rámec prováděn a aby plnil své ambiciózní cíle, mimo jiné pokud jde o vodu, potraviny, zdraví a ekosystémy. ZDŮRAZŇUJE, že ukazatele pro účely uvedeného rámce by se měly vztahovat specificky k adaptaci a měly by být proveditelné, smysluplné, jednoznačné a pozorovatelné a měly by podporovat posuzování pokroku v oblasti adaptace při následných globálních hodnoceních.
19. VÍTÁ, že na základě nového společného pracovního programu týkajícího se provádění klimatických opatření v oblasti zemědělství a potravinového zabezpečení, který byl přijat na zasedání v Šarm aš-Šajchu, bylo dosaženo dohody, a ZAVAZUJE SE, že začne pracovat podle přijatého pracovního plánu, v němž je nastíněna činnost v rámci tohoto pracovního programu až do zasedání COP31 (2026). ZDŮRAZŇUJE, že je důležité pokračovat v práci na naplňování prohlášení o udržitelném zemědělství, odolných potravinových systémech a klimatických opatřeních, které bylo přijato na zasedání COP28, a že je naléhavě nutné pokračovat v práci na zajištění udržitelných a odolných potravinových systémů, a ZAVAZUJE SE, že bude v tomto ohledu pokračovat ve spolupráci s partnery.
20. ZDŮRAZŇUJE, že pro budování a udržování důvěry mezi smluvními stranami bude mít zásadní význam odpovědnost ve vztahu k opatřením i k podpoře zajištěná prostřednictvím rámce posílené transparentnosti, neboť všechny strany plní své závazky transparentně, přesně, úplně, srovnatelně a konzistentně. VYZÝVÁ všechny smluvní strany, aby nejpozději do konce roku připravily a předložily své první dvouleté zprávy o transparentnosti, a JE ROZHODNUTA tak rovněž učinit, přičemž bere na vědomí, že nejméně rozvinuté země a malé ostrovní rozvojové státy mohou tyto zprávy předkládat podle svého uvážení.

21. ZDŮRAŽŇUJE, že je důležité dokončit přezkum rozšířeného Lidského pracovního programu a jeho akčního plánu týkajícího se genderu a prodloužit tuto činnost i do budoucna. JE I NADÁLE ODHODLÁNA prosazovat genderovou rovnost a posílení postavení všech žen a dívek na celém světě, neboť to má klíčový význam pro zajištění účinných klimatických opatření, dosažení našich klimatických cílů a posílení globální odolnosti. SE ZÁJMEM OČEKÁVÁ, že bude se všemi smluvními stranami spolupracovat s cílem pokračovat v činnosti týkající se začleňování genderového hlediska v rámci procesu UNFCCC, a to pokud jde o všechny body této činnosti, zřízené orgány a pracovní programy. NALÉHAVÉ VYZÝVÁ všechny smluvní strany, aby zajistily plnou, rovnou, smysluplnou a bezpečnou účast žen a dívek na provádění klimatických opatření a jejich vedoucí postavení, a to prostřednictvím budování kapacit, plánování, rozhodování, provádění, monitorování a podávání zpráv, a PŘIPOMÍNÁ, že je odhodlána tak učinit.

POSÍLENÍ OPATŘENÍ, AMBICÍ, PŘÍLEŽITOSTÍ A PODPORY

22. OCEŇUJE úsilí vlády Spojených arabských emirátů při vykonávání předsednictví COP28 a VÍTÁ, že na zasedání v této zemi bylo dosaženo přelomového konsensu, v němž byl zdůrazněn konec éry fosilních paliv tím, že v rámci tohoto konsensu byly položeny základy pro rychlý, řádný a spravedlivý celosvětový přechod ke klimaticky neutrálním ekonomikám, který se bude opírat o výrazné, rychlé a dlouhodobé snižování emisí v souladu s cílem omezit globální oteplení na 1,5 °C.
23. ZDŮRAŽŇUJE, že k tomu, aby bylo oteplení omezeno na 1,5 °C, je v tomto kritickém desetiletí zapotřebí kolektivní úsilí a další opatření ze strany všech zemí, a to zejména velkých ekonomik. Rovněž je k tomu zapotřebí, aby celosvětové emise skleníkových plynů nejpozději do roku 2025 dosáhly vrcholu, poté aby se do roku 2030 snížily přibližně o 43 % a do roku 2035 o 60 % ve srovnání s rokem 2019 a aby bylo co nejdříve, nejpozději však do roku 2050, dosaženo nulových čistých emisí těchto plynů.

24. NALÉHAVĚ VYZÝVÁ všechny smluvní strany, aby navázaly na celosvětové úsilí, jež bylo dohodnuto v rámci rozhodnutí o globálním hodnocení, a aby toto úsilí zohlednily, a to prostřednictvím rychlého, ambiciózního provádění a zvýšení vnitrostátně stanovených příspěvků, které mají být předloženy v dostatečném předstihu před zasedáním COP30, v souladu s Pařížskou dohodou. PŘIPOMÍNÁ, že v uvedeném rozhodnutí se všechny smluvní strany, které tak dosud neučinily, žádají, aby do konce roku 2024 znovu přezkoumaly a v případě potřeby zvýšily cíle pro rok 2030 stanovené v rámci jejich vnitrostátně stanovených příspěvků s cílem sladit je s teplotním cílem Pařížské dohody, a že se v něm rovněž naléhavě vyzývají, aby oznámily nebo revidovaly své dlouhodobé strategie nízkoeemisního rozvoje v souladu s potřebou zajistit do roku 2050 spravedlivý přechod na nulové čisté emise skleníkových plynů, a to s ohledem na odlišné vnitrostátní podmínky. S VÁŽNÝM ZNEPOKOJENÍM BERE NA VĚDOMÍ, že v současné době nejsou vnitrostátně stanovené příspěvky smluvních stran Pařížské dohody v celkovém úhrnu ani zdaleka dostatečné k tomu, aby bylo možno omezit globální oteplení na 1,5 °C a dosáhnout dlouhodobých cílů Pařížské dohody, a VYZÝVÁ všechny smluvní strany, aby sladily své politiky a opatření s cíli stanovenými v jejich vnitrostátně stanovených příspěvcích v souladu s Pařížskou dohodou. PODTRHUJE, že všechny země, a zejména velké ekonomiky, měly: i) v době od přijetí Pařížské dohody výrazně zvýšit ambice svých vnitrostátně stanovených příspěvků, ii) již dosáhnout vrcholu svých emisí skleníkových plynů nebo iii) informovat o tom, že tak učiní před rokem 2025, a v rámci svých vnitrostátně stanovených příspěvků měly oznámit své absolutní cíle snížení emisí v rámci celého hospodářství, které se týkají všech skleníkových plynů.
25. ZDŮRAŽŇUJE, že EU v souladu s kroky požadovanými v rozhodnutí o globálním hodnocení podniká příslušná opatření, mimo jiné tím, že provádí legislativní balíček „Fit for 55“, který Evropské unii umožní provést její aktualizovaný vnitrostátně stanovený příspěvek pro rok 2030. PODTRHUJE, že podle odhadů Komise by legislativní rámec „Fit for 55“, jakmile bude plně proveden, mohl EU a jejím členským státům umožnit, aby do roku 2030 splnily cíl EU v oblasti čistého snížení domácích emisí skleníkových plynů o nejméně 55 % ve srovnání s rokem 1990 a překročily jej. V tomto ohledu ZDŮRAŽŇUJE, že je důležité urychleně a v plném rozsahu provést balíček „Fit for 55“, přičemž je třeba mít na paměti, že s jeho realizací jsou spojeny příležitosti a výzvy, jimiž je třeba se zabývat.

26. OPAKUJE výzvu, aby byl v rámci energetických systémů uskutečněn spravedlivý, řádný a rovnoprávný odklon od fosilních paliv v souladu s cílem omezit nárůst teploty nejvýše na 1,5 °C a aby byla v tomto kritickém desetiletí urychlena opatření s cílem dosáhnout do roku 2050 v souladu s vědeckými poznatky nulových čistých emisí. ZNOVU OPAKUJE výzvu ke ztrojnásobení globální kapacity energie z obnovitelných zdrojů a ke zdvojnásobení celosvětového průměrného ročního tempa zvyšování energetické účinnosti do roku 2030 a k urychlení zavádění technologií s nulovými a nízkými emisemi. VYZÝVÁ k postupnému ukončení poskytování dotací na fosilní paliva, které nejsou zaměřeny na řešení energetické chudoby nebo spravedlivé transformace, a to co nejdříve. V tomto ohledu rovněž VYZDVIHUJE, že tyto cíle musí jít ruku v ruce s úsporami energie a postupným ukončováním výroby a spotřeby energie z fosilních paliv v celosvětovém měřítku, a ZDŮRAŽŇUJE, že v souvislosti s prováděním veškerého celosvětového úsilí v oblasti energetiky dohodnutého v rámci konsensu Spojených arabských emirátů vnitrostátně stanoveným způsobem a při respektování skladby zdrojů energie každé země byly smluvní strany vyzvány, aby přispěly k celosvětovému úsilí o urychlení technologií s nulovými a nízkými emisemi v souladu s bodem 28 globálního hodnocení (GST). Nadto PODTRHUJE, že je třeba urychlit dekarbonizaci průmyslu a zabránit závislosti na emisích v průmyslových odvětvích, kde se obtížně snižují, a VÍTÁ pokrok mezinárodních iniciativ v této oblasti.

27. ZDŮRAŽŇUJE, že již v tomto desetiletí je důležité celosvětově dosáhnout postupného ukončení používání fosilních paliv, jejichž emise nejsou omezovány, jakož i vrcholu a poklesu jejich spotřeby, aby bylo, jak uvádí IPCC, dosaženo nezbytné mitigace. V této souvislosti PODTRHUJE, že je důležité, aby se v odvětví energetiky s dostatečným předstihem před rokem 2050 v převážné míře přestala používat fosilní paliva, a že je důležité usilovat o to, aby bylo v průběhu 30. let tohoto století dosaženo plně nebo převážně dekarbonizovaného globálního elektroenergetického systému, v jehož rámci již nebude místo pro novou výrobu elektrické energie z uhlí, neboť v uvedeném odvětví již jsou široce dostupná nákladově efektivní opatření pro dosažení nulových emisí, která zajišťují četné přínosy mimo jiné pro udržitelný rozvoj, lidské zdraví a kvalitu ovzduší, tvorbu pracovních míst a energetickou bezpečnost, stejně jako je důležité postupně ukončit stávající celosvětovou výrobu elektřiny z uhlí bez omezování emisí v energetických systémech v zájmu zajištění toho, že cíl udržet globální oteplení na nejvýše 1,5 °C zůstane dosažitelný. Dále VYZDVIHUJE, že v omezeném rozsahu existují technologie ke snižování emisí, které významně nepoškozují životní prostředí, a mají se využívat ke snižování emisí zejména z těžko dekarbonizovatelných odvětví a že technologie k odstraňování emisí mají přispět k dosažení celosvětových negativních emisí, a ZDŮRAŽŇUJE, že by se tyto technologie neměly využívat k tomu, aby se odkládala realizace klimatických opatření v odvětvích, v nichž jsou k dispozici proveditelné, účinné a nákladově efektivní alternativy pro zajištění mitigace, a to zejména v tomto kritickém desetiletí. Zároveň UZNÁVÁ pokrok dosažený ve vývoji technologií snižování emisí a jejich potenciální úlohu v budoucnosti při snižování emisí v odvětvích, kde je obtížné emise snižovat, s cílem urychlit dekarbonizaci a dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality. VYZÝVÁ všechny smluvní strany, zejména jiné velké ekonomiky, aby svůj příspěvek ke globálnímu odklonu od fosilních paliv v rámci energetických systémů uvedly do praxe, a to vypracováním a prováděním vnitrostátních plánů, politik a opatření. ZDŮRAŽŇUJE, že vedoucí úlohy v celosvětovém úsilí nezbytném ke snížení emisí skleníkových plynů by se mělo ujmout odvětví ropy a zemního plynu; PODTRHUJE potenciál nákladově efektivního snižování emisí metanu v odvětví těžby, výroby a přepravy fosilních paliv, jakož i v zemědělství a v oblasti nakládání s odpady. ZAVAZUJE SE zapojit agentury, jako jsou IEA a IRENA, do spolupráce s UNFCCC s cílem zajistit transparentní a včasné podávání zpráv při realizaci ztrojnásobení globální kapacity energie z obnovitelných zdrojů a zdvojnásobení celosvětového průměrného ročního tempa zvyšování energetické účinnosti do roku 2030, k nimž byl přijat závazek na konferenci COP28.

28. ZDŮRAZŇUJE potřebu podpůrné infrastruktury, jako jsou přenosové a distribuční elektroenergetické soustavy a jejich propojení, ukládání energie, jakož i jejich význam pro přístup k energii, konkurenceschopnost, cenově dostupné účty za energii, energetickou bezpečnost, zvýšení flexibility systému, elektrifikaci a řízení poptávky. PODPORUJE další posilování rozvoje dovedností a vytváření zelených pracovních míst jako prostředku umožňujícího zajistit přínosy transformace energetiky a celosvětového úsilí o rozvoj a posílení spolehlivých, diverzifikovaných, udržitelných, odpovědných a spravedlivých globálních, regionálních a místních dodavatelských a hodnotových řetězců účinně využívajících zdroje s cílem urychlit transformaci energetiky.
29. ZDŮRAZŇUJE, že příští kolo předkládání vnitrostátně stanovených příspěvků musí odrážet postupné navyšování jejich úrovní a nejvyšší možné ambice; a VYZÝVÁ k tomu, aby tyto vnitrostátně stanovené příspěvky byly v souladu s rozhodnutím o globálním hodnocení a s teplotním cílem 1,5 °C, jak vyplývá z nejnovějších vědeckých poznatků, zahrnovaly cíle pro celé hospodářství a absolutní cíle snížení emisí, které se budou vztahovat na všechny skleníkové plyny, odvětví a kategorie, a aby vycházely z konkrétních politik a opatření, a ZNOVU OPAKUJE, že v rámci konsensu ze zasedání ve Spojených arabských emirátech se smluvní strany podle odstavce 2 rozhodnutí 6/CMA.3 vybízejí, aby v roce 2025 sdělily své vnitrostátně stanovené příspěvky s konečným datem 2035. SOUHLASÍ se závěry IPCC, že jsou k dispozici řešení k omezení nárůstu teploty na 1,5 °C, a bude s partnery spolupracovat na tom, aby se tato řešení odrazila v příštím kole předkládání vnitrostátně stanovených příspěvků. JE ODHODLÁNA spolupracovat s partnerskými zeměmi, rozvojovými partnery a mezinárodními organizacemi, jako je partnerství pro vnitrostátně stanovené příspěvky, na vypracovávání a provádění ambiciózních vnitrostátně stanovených příspěvků.
30. VÍTÁ zveřejnění sdělení Komise týkajícího se klimatického cíle pro Evropu na rok 2040 a cesty ke klimatické neutralitě, čehož má být dosaženo nejpozději do roku 2050, a BERE NA VĚDOMÍ v něm obsažená doporučení v souladu s vědeckými poznatky. KONSTATUJE, že sdělení poskytuje základ pro diskusi a obsahuje podkladové informace pro rozhodnutí, které má být přijato ohledně cíle EU pro rok 2040 a příštího vnitrostátně stanoveného příspěvku, který má být předložen v dostatečném předstihu před zasedáním COP30 v souladu se závazky vyplývajících z Pařížské dohody a s výsledky globálního hodnocení, a to s cílem jít příkladem na základě cíle snížení emisí, který navrhne Komise a který má být schválen v souladu s vnitřními postupy EU, přičemž bude pracovat na předpokladech, které usnadní jeho splnění. ROVNĚŽ VYZÝVÁ další mezinárodní partnery, zejména velké producenty emisí, aby zvýšili své vlastní ambice a nasměrovali svět na trajektorii, která je slučitelná s teplotním cílem 1,5 °C.

31. PODTRHUJE význam stabilního a předvídatelného politického rámce přinášejícího jasnost pro investory, včetně podniků, pro občany a pro tvůrce politik, jakož i potřebu včas rozhodnout o průběžném cíli pro rok 2040, a to v souladu s evropským právním rámcem pro klima, se závazky vyplývajících z Pařížské dohody a v souladu s teplotním cílem 1,5 °C, při současném zohlednění výsledků globálního hodnocení; VÍTÁ přezkum 8. akčního programu pro životní prostředí (EAP) v polovině období; ZDŮRAZŇUJE, že další provádění legislativních aktů přijatých v návaznosti na Zelenou dohodu pro Evropu bude mít zásadní význam pro dosažení prioritních cílů 8. akčního programu pro životní prostředí a zohlednění socioekonomického dopadu na citlivá odvětví.
32. OPAKUJE, že zásadní význam pro úspěšné řešení změny klimatu v celosvětovém měřítku má mezinárodní angažovanost prostřednictvím silného multilateralismu založeného na pravidlech. PŘIPOMÍNÁ závěry Rady ze dne 18. března 2024 o environmentální diplomacii EU¹ a v tomto ohledu ZNOVU POTVRZUJE závazek úzce spolupracovat s mezinárodními partnery prostřednictvím aktivní evropské diplomacie v oblasti životního prostředí, klimatu a energetiky s cílem urychlit globální spravedlivou a inkluzivní transformaci.
33. ZDŮRAZŇUJE význam efektivní spolupráce s rozvojovými zeměmi, mimo jiné prostřednictvím budování kapacit a technické a finanční pomoci ze všech zdrojů, s cílem řešit výzvy vyplývající ze změny klimatu a jejích dopadů a zajistit přínosy přechodu na klimaticky neutrální a odolné hospodářství.
34. UZNÁVÁ zjištění IPCC, že rozvoj odolný vůči změně klimatu zahrnuje adaptaci i mitigaci s cílem pokročit v uskutečňování udržitelného rozvoje pro všechny, což umožní zvýšená mezinárodní spolupráce. ZDŮRAZŇUJE, že mitigační opatření, která omezují emise CO₂ spolu s výrazným snižováním emisí jiných skleníkových plynů, zpomalují rychlost a omezují rozsah oteplování a současně zvyšují efektivitu a schopnost plánování. PODTRHUJE, že vyšší rychlost a větší rozsah změny klimatu zvyšují pravděpodobnost překročení adaptačních limitů, a proto VYZDVIHUJE, že mitigace a adaptace se doplňují a mají zásadní význam pro boj proti změně klimatu, a NALÉHAVĚ VYZÝVÁ k tomu, aby v zájmu zachování naší schopnosti adaptace došlo k celosvětovému rychlému a dlouhodobému snížení emisí dosahujícího alespoň nulových čistých emisí CO₂ v souladu s cílem 1,5 °C.

¹ Dokument 7865/24.

35. JE SI VĚDOMA, že je stále důležitější zlepšovat schopnost adaptace, budovat odolnost a snižovat zranitelnost vůči změně klimatu, a PODTRHUJE, že ústřední úlohu v této souvislosti hrají komplexní, inkluzivní a efektivně prováděné národní adaptační strategie a plány. VYZÝVÁ všechny smluvní strany, aby s větším úsilím začleňovaly a zohledňovaly problematiku adaptace na změnu klimatu a odolnosti vůči ní do relevantních stávajících politik, odvětví, programů a činností, neboť toto úsilí je klíčové pro to, aby bylo možno rostoucím hrozbám souvisejícím se změnou klimatu čelit. ZDŮRAZŇUJE, že EU podporuje mezinárodní odolnost vůči změně klimatu a připravenost na ni, politiky a pobídky na podporu investic odolných vůči změně klimatu a poskytování cílené podpory partnerským zemím, a to zejména pro účely činností, které přispívají k provádění jednotlivých fází cyklu politiky v oblasti adaptace (posuzování rizik, plánování, provádění, monitorování, hodnocení a získávání poznatků).
36. ZDŮRAZŇUJE, že klíčový význam pro budování dlouhodobé odolnosti vůči změně klimatu a pro odvrácení, minimalizaci a řešení ztrát a škod spojených s nepříznivými dopady změny klimatu má komplexní řízení klimatických rizik. ZDŮRAZŇUJE, že EU a její členské státy nadále usilují o to, aby rizikům vyplývajícím ze změny klimatu předcházely a aby je snižovaly, a to doma i v zahraničí, což se odráží v tom, jakým způsobem všechny členské státy formulují a provádějí adaptační strategie a plány a prosazují evropskou misi „Přizpůsobení se změně klimatu“, jakož i v rámci provádění strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu. VÍTÁ posouzení rizik souvisejících se změnou klimatu v Evropě (EUCRA) a sdělení Komise o řízení klimatických rizik, které podpoří určení politických priorit souvisejících s adaptací v Evropě a rozvoj politik v klimaticky citlivých odvětvích, a s velkým znepokojením BERE NA VĚDOMÍ jejich zjištění ohledně bezprostředního nebezpečí a rizik, která změna klimatu představuje pro občany, finanční systém a celé hospodářství, jakož i skutečnost, že mnohá ze zjištěných rizik již dosáhla kritické úrovně a vyžadují přijetí naléhavých a rozhodných opatření.

37. ZDŮRAZŇUJE, že omezení nárůstu globální teploty na 1,5 °C má zásadní význam pro to, aby bylo možno odvrátit, minimalizovat a řešit ztráty a škody spojené s nepříznivými dopady změny klimatu. ZNOVU OPAKUJE, že EU je pevně odhodlána posilovat opatření zaměřená na odvrácení, minimalizaci a řešení ztrát a škod v souladu s článkem 8 Pařížské dohody. ZDŮRAZŇUJE, že neexistuje pouze jediný způsob reakce na ztráty a škody a je třeba posilovat množství reakcí a zároveň celosvětově zlepšit synergie a soudržnost mezi stávajícími a novými opatřeními pro reakci na ztráty a škody.
38. BERE NA VĚDOMÍ přísliby učiněné v Dubaji i později ohledně zprovoznění fondu pro kompenzaci ztrát a škod; v této souvislosti VÍTÁ práci vykonanou správní radou fondu s cílem včas dokončit jeho správní a institucionální ujednání. ZDŮRAZŇUJE, že je třeba, aby fond fungoval v souladu s ujednáními o financování a využíval stávající mechanismy, jako je Varšavský mezinárodní mechanismus pro otázky ztrát a škod způsobených nepříznivými dopady změny klimatu, jeho výkonný výbor a Santiagská síť. PODTRHUJE, že je důležité rychle zprovoznit nové mechanismy financování, včetně uvedeného fondu, v souvislosti se stávajícím a novým prostředím s cílem podpořit rozvojové země, které jsou obzvláště zranitelné vůči nepříznivým dopadům změny klimatu, a nadále dobrovolně poskytovat podporu ze široké škály zdrojů financování, včetně grantů a zvýhodněných půjček z veřejných, soukromých a inovativních zdrojů. Dále VYZÝVÁ všechny relevantní iniciativy a instituce, jako jsou mezinárodní rozvojové banky, mezinárodní finanční instituce, klimatické fondy, agentury OSN, dvoustranné agentury a další relevantní zúčastněné strany, aby se v rámci svých mandátů zabývaly problematikou ztrát a škod a aby tomuto úsilí soudržně a koordinovaně poskytovaly podporu.

39. UZNÁVÁ, že veřejné financování klimatických opatření, včetně mezinárodního, má i nadále zásadní význam pro podporu zranitelných zemí a komunit, zejména těch, které jsou dopady změny klimatu neúměrně zasaženy, především v nejméně rozvinutých zemích a malých ostrovních rozvojových státech, a to i pro účely adaptace. UPOZORŇUJE na to, že je důležité, aby byla oficiální rozvojová pomoc efektivně a urychleně využívána k mobilizaci prostředků z jiných zdrojů. ZDŮRAZŇUJE, že mnoho rozvojových zemí, a to zejména těch, které mají výrazná kapacitní omezení, se při přístupu k finančním prostředkům na klimatická opatření nadále potýká s problémy a že je zapotřebí na řešení těchto problémů vynaložit další úsilí s cílem umožnit rozvojovým zemím s ambiciózními vnitrostátně stanovenými příspěvky urychlit jejich domácí klimatickou a energetickou transformaci a posílit odolnost vůči změně klimatu na vnitrostátní úrovni.
40. VÍTÁ skutečnost, že rozvinuté země dosáhly společného cíle zajistit 100 miliard USD na financování klimatických opatření ve prospěch rozvojových zemí, a to na smysluplná mitigační opatření a za předpokladu transparentnosti provádění, přičemž v roce 2022 bylo poskytnuto a mobilizováno 115,9 miliardy USD. PŘIPOMÍNÁ, že k této částce významně přispěly EU a její členské státy, a OPĚTOVNĚ POTVRZUJE, že jsou odhodlány pokračovat v plnění tohoto cíle i v roce 2025. Stejně tak ZNOVU PŘIPOMÍNÁ závazek dále posilovat synergie mezi financováním pro účely agend týkajících se klimatu, biologické rozmanitosti a udržitelného hospodaření s půdou. UZNÁVÁ, že je třeba identifikovat a využívat stávající a nové inovativní zdroje financování, včetně zdrojů z odvětví fosilních paliv, s cílem podpořit nejzranitelnější země při zmírňování změny klimatu a budování odolnosti vůči ní. Rovněž UZNÁVÁ, že je třeba dále zlepšit zohledňování genderového hlediska v oblasti financování klimatických opatření.
41. JE SI VĚDOMA, že je důležité navýšit finanční prostředky pro účely budování odolnosti a posílení kapacit v oblasti adaptace na změnu klimatu. OPĚTOVNĚ POTVRZUJE, že EU a její členské státy jsou odhodlány reagovat na to, že je naléhavě zapotřebí do roku 2025 zdvojnásobit ve srovnání s úrovněmi z roku 2019 množství finančních prostředků na klimatická opatření pro účely adaptace, které rozvinuté země kolektivně poskytují rozvojovým zemím. PODTRHUJE zásadní úlohu, kterou při podpoře a zvyšování úsilí v oblasti adaptace hraje mezinárodní zvýhodněné financování a domácí veřejné financování, a to prostřednictvím řádného vytváření relevantních programů, plánování a sestavování rozpočtu, jež zlepšuje přístup k soukromému financování a je vůči tomuto financování inkluzivní.

42. ZNOVU OPAKUJE, že klíčovým cílem Pařížské dohody je sladit globální finanční toky s nízkoemisním rozvojem odolným vůči změně klimatu. ZDŮRAZŇUJE, že to vyžaduje globální a naléhavá opatření, která zahrnují pokračující a urychlenou reformu mezinárodní finanční architektury. OPAKUJE, že veřejné financování samo o sobě nemůže zajistit úroveň financování potřebnou k dosažení klimaticky neutrální a odolné globální ekonomiky a že pro úspěšnou a spravedlivou transformaci má zásadní význam mobilizace soukromých a inovativních zdrojů financování klimatických opatření. ZDŮRAZŇUJE, že ze soukromých zdrojů bude muset vzejít největší podíl nezbytných investic do ekologické transformace, a UZNÁVÁ, že toto úsilí zahrnuje sladění domácích a mezinárodních finančních systémů ve všech zemích s cílem přesunout toky veřejných a soukromých finančních prostředků od emisně náročných a pro klima škodlivých činností k nízkoemisnímu rozvoji odolnému vůči změně klimatu. ZDŮRAZŇUJE, že je ve velkém měřítku třeba mobilizovat soukromý sektor prostřednictvím účinných a důvěryhodných politických rámců, které budou schopny řešit selhání trhu a další překážky pro zvýšení investic. VYZÝVÁ všechny smluvní strany, aby zlepšily transparentní a důkladné podávání zpráv o veřejných a soukromých finančních prostředcích poskytnutých a mobilizovaných pro účely klimatických opatření, a v této souvislosti UZNÁVÁ, že pokud jde o sladování finančních toků, je třeba pokročit v jeho provádění, monitorování a sledování a poskytovat účastníkům trhu konzistentní, srovnatelné a spolehlivé informace. S hlubokým znepokojením BERE NA VĚDOMÍ rozsah soukromých financí, které stále podporují globální činnosti, jež nejsou v souladu s Pařížskou dohodou, a to zejména v odvětví fosilních paliv, jakož i škodlivé pobídky, které stále existují navzdory rozhodnutí dohodnutému v Glasgow o jejich postupném ukončení a rozhodnutí dohodnutému v Paříži o sladění finančních toků v souladu s čl. 2 odst. 1 písm. c), který mimo jiné vyžaduje celosvětové snížení investičních toků do infrastruktury pro fosilní paliva, přičemž uznává, že některé investice, včetně investic do nového využití infrastruktury a jejího přizpůsobování pro budoucí potřeby, s teplotním cílem 1,5 °C slučitelné jsou. UZNÁVÁ zjištění IPCC, podle nichž jsou veřejné a soukromé finanční toky pro účely fosilních paliv i nadále větší než finanční toky určené na adaptaci na změnu klimatu a její zmírňování.

43. VYZÝVÁ mezinárodní rozvojové banky a další mezinárodní finanční instituce, aby v rámci svého mandátu zvýšily úsilí zaměřené na podporu provádění výsledků globálního hodnocení, mimo jiné prostřednictvím větší mobilizace soukromých finančních prostředků na klimatická opatření a opatření ke zlepšení prostředí napomáhajících zajistit účinné využívání finančních prostředků na klimatická opatření, a sladění svých strategií, činností a investic s cíli Pařížské dohody, mimo jiné provedením nezbytných reforem v rámci širší reformy mezinárodní finanční architektury v souvislosti se sladěním všech finančních toků s nízkoemisním rozvojem odolným vůči změně klimatu, jakož i v zájmu setrvalého zvyšování objemu a účinnosti financování klimatických opatření a zjednodušeného přístupu k němu. VÍTÁ pokračující úsilí mezinárodních rozvojových bank s cílem vynakládat větší objem svých finančních prostředků na klimatická opatření, sladit úvěrování a operace s cíli Pařížské dohody a dále rozvíjet svůj společný přístup ke sledování výstupů a výsledků financování klimatických opatření a podávání zpráv o nich, jakož i společnou metodiku mezinárodních rozvojových bank pro sladění činnosti s Pařížskou dohodou, přezkum rámců kapitálové přiměřenosti prováděný skupinou G20 a další strategie stanovené řadou klíčových mezinárodních rozvojových bank, a to v čele s Evropskou investiční bankou, jakož i Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj a Skupinou Světové banky, a VYZÝVÁ k jejich urychlenému provedení. ZDŮRAZŇUJE důležitou úlohu, již mezinárodní rozvojové banky hrají při plnění globálních cílů v oblasti obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti do roku 2030 s cílem přispět ke spravedlivému a rovnoprávnému odklonu od fosilních paliv, což umožní zvýšit podíl investic realizovaných v rozvojových zemích a rozvíjejících se ekonomikách.
44. VÍTÁ skutečnost, že v rámci globálního hodnocení se uznává úloha vlád, centrálních bank, komerčních bank, institucionálních investorů a dalších finančních subjektů s cílem zlepšit posuzování a řízení finančních rizik souvisejících s klimatem, zajistit nebo zlepšit přístup k financování klimatických opatření ve všech zeměpisných regionech a odvětvích, a ZDŮRAZŇUJE, že je třeba prozkoumat inovativní možnosti, jak rozšířit zdroje zvýhodněného financování pro účely klimatických opatření, mimo jiné včetně stanovení cen uhlíku a poplatků za provádění klimatických opatření, a tím umožnit omezení škodlivých pobídek. VÍTÁ činnost vyvíjenou v rámci globálního odborného přezkumu problematiky zadlužení, přírody a klimatu a Pařížského paktu pro lidi a planetu.

45. ZDŮRAZŇUJE účinnost stanovování cen uhlíku při snižování emisí, stimulaci ekologických investic a souběžné transformaci energetického a průmyslového odvětví, jak prokázal systém EU pro obchodování s emisemi. VYZÝVÁ partnery, aby spolupracovali s EU na vypracování globálního přístupu ke stanovování cen uhlíku, a PODPORUJE a VYBÍZÍ všechny jurisdikce, aby zavedly nebo zlepšily své vlastní vnitrostátní mechanismy stanovování cen uhlíku, přičemž zdůrazňuje jejich potenciál zvýšit příjmy na podporu jejich provádění vnitrostátně stanovených příspěvků, mimo jiné sladěním nástrojů pro stanovování cen uhlíku s Výzvou k přijetí opatření pro trhy s uhlíkem navázané na Pařížskou dohodu a zapojením se do mezinárodních iniciativ, jako je koalice ministrů financí pro opatření v oblasti klimatu, iniciativa z Bridgetownu a prohlášení o klimatu z Nairobi. ZDŮRAZŇUJE, že je třeba přijmout opatření k širšímu zavádění celosvětového stanovování cen uhlíku.

ZÚČASTNĚNÉ SUBJEKTY, KTERÉ NEJSOU SMLUVNÍMI STRANAMI, A DALŠÍ MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE A PROCESY

46. PODTRHUJE význam a nezbytnost opatření zúčastněných subjektů, které nejsou smluvními stranami, zejména občanské společnosti, podniků, finančních institucí, měst a orgánů na nižší než celostátní úrovni, původních obyvatel, místních komunit, mladých lidí a výzkumných institucí, a to i v rámci procesu UNFCCC, a VYBÍZÍ tyto subjekty, aby se nadále zapojovaly do účinného provádění Pařížské dohody a provádění výsledků globálního hodnocení, mimo jiné prostřednictvím globálního akčního plánu v oblasti klimatu. VYZDVIHUJE zejména klíčovou úlohu soukromého sektoru a soukromého financování. VÍTÁ a PODPORUJE intenzivní zapojení obou zástupců na vysoké úrovni do prosazování klimatických opatření. VÍTÁ rovněž silné zapojení podnikatelských subjektů usazených v Unii do poskytování řešení pro urychlení klimatických opatření na celém světě. BERE NA VĚDOMÍ důrazné výzvy občanské společnosti, zejména ze strany dětí a mládeže, k ambicióznějším klimatickým opatřením, která zohlední mezigenerační spravedlivost, a potřebu zavést sociálně přínosnou ekologickou transformaci zohledňující potřeby lidí; v této souvislosti UZNÁVÁ nezbytnost inkluzivní účasti veřejnosti, jejího přístupu k informacím a prostředí umožňujících aktivní zapojení, jakož i přístupu k informacím v rámci plánování a provádění klimatických opatření. ZDŮRAZŇUJE význam vzdělávání, odborné přípravy, účasti veřejnosti a mezinárodní spolupráce v oblasti změny klimatu v souladu s opatřením k posílení klimatických otázek.

47. V souladu s globálním hodnocením VYZÝVÁ k nalezení řešení přechodu na udržitelný životní styl a vzorce spotřeby a výroby, a to i prostřednictvím přístupů oběhového hospodářství, JE SI VĚDOMA rostoucí poptávky po fosilních palivech a energii pro výrobu plastů, jakož i provázanosti se změnou klimatu a škodlivých dopadů znečištění plasty na odolnost vůči změně klimatu, lidské zdraví a ekosystémy. VYZÝVÁ k ukončení znečišťování životního prostředí plasty a VÍTÁ práci mezivládního vyjednávacího výboru na vytvoření mezinárodního právně závazného nástroje k ukončení znečišťování plasty.
48. UZNÁVÁ vedoucí úlohu a odpovědnost místních subjektů a zapojení místních a regionálních orgánů při urychlování a rozšiřování sociálně spravedlivých klimatických opatření. VYZÝVÁ k nalezení řešení, která budou odrážet význam přechodu na udržitelný životní styl a udržitelné vzorce spotřeby a výroby, a PODPORUJE účinné zapojení občanů do přechodu k tomuto životnímu stylu, mimo jiné prostřednictvím přístupů oběhového hospodářství, a ZDŮRAŽŇUJE potřebu posílené spolupráce s místními a regionálními orgány a komunitami při vypracovávání a provádění vnitrostátně stanovených příspěvků, národních akčních plánů a strategií, včetně dlouhodobých.
49. PŘIPOMÍNÁ, že je nutno účinně řešit emise z mezinárodní letecké a námořní dopravy a v konečném důsledku je snížit na čistou nulu. VÍTÁ pokrok, jehož dosáhla Mezinárodní námořní organizace (IMO) ve své revidované strategii v oblasti skleníkových plynů, která zahrnuje posílenou společnou ambici dosáhnout nulových čistých emisí skleníkových plynů z mezinárodní lodní dopravy do roku 2050 nebo kolem tohoto roku s orientačními kontrolními body v letech 2030 a 2040. Uvedená strategie rovněž zahrnuje novou úroveň ambicí, pokud jde o zavádění alternativních technologií, paliv nebo zdrojů energie s nulovými nebo téměř nulovými emisemi skleníkových plynů do roku 2030. VYBÍZÍ IMO, aby pokračovala ve své práci s cílem vypracovat a do roku 2025 přijmout střednědobá opatření, která zajistí splnění všech cílů strategie a budou zahrnovat normu upravující postupné snižování intenzity lodních paliv z hlediska emisí skleníkových plynů, jakož i mechanismus oceňování emisí skleníkových plynů z námořní dopravy. VYZÝVÁ členské státy Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO), aby se v zájmu splnění cílů Pařížské dohody do zasedání ICAO v roce 2025 dohodly na posílení úrovně ambicí systému CORSIA v souladu s dosažením dlouhodobého ambiciózního cíle této organizace.

50. ZNOVU OPAKUJE, že pro dosažení teplotního cíle 1,5 °C má zásadní význam zachování, ochrana a obnova přírody, mořských, sladkovodních, pobřežních a suchozemských ekosystémů, mimo jiné zvýšením úsilí o zastavení a zvrácení odlesňování a znehodnocování lesů do roku 2030 a ochranou a obnovou oceánů a pobřežních a sladkovodních ekosystémů, jakož i zachování horských ekosystémů jakožto oblastí, jež jsou změnou klimatu obzvláště ohroženy, jak se rovněž konstatuje v globálním hodnocení, přičemž PŘIPOMÍNÁ, že podporuje další posílení klimatických opatření týkajících se oceánů a VÍTÁ dialog o oceánech a změně klimatu probíhající v rámci UNFCCC.
51. ZDŮRAZŇUJE, že je třeba řešit provázanost mezi problematikou vody a klimatu. V této souvislosti PŘIPOMÍNÁ závěry Rady o problematice vody v rámci vnější činnosti EU² a závěry Evropské rady, v nichž se uznává potřeba posílených opatření na úrovni EU i na celosvětové úrovni v oblasti vody a zdůrazňuje význam strategického přístupu EU k zabezpečení dodávek vody³. JE SI VĚDOMA, že při zmírňování změny klimatu a adaptaci na ni hrají ústřední úlohu vodní ekosystémy, zejména mokřady a pobřežní ekosystémy, a že je zapotřebí chránit a obnovovat vodní zdroje a udržitelně s nimi hospodařit a zaměřit se v tomto ohledu na přírodě blízká řešení a ekosystémové přístupy s cílem minimalizovat negativní dopady změny klimatu a zvýšit adaptační kapacity. VÍTÁ výstupy konference OSN o vodě v roce 2023, její Akční program pro vodu a provádění Úmluvy o vodách, jakož i provádění celosystémové strategie OSN pro vodu a sanitační zařízení, mimo jiné začleňováním problematiky vodních a sladkovodních ekosystémů do relevantních procesů OSN. UZNÁVÁ ústřední úlohu územního plánování při adaptaci na změnu klimatu, např. zohledněním nedostatku vody způsobeného změnou klimatu a povodňových rizik při plánování činností.
52. KONSTATUJE bezprecedentní nárůst četnosti a rozsahu extrémních klimatických jevů, změn počasí a přírodních katastrof, které poškozují hmotné i nehmotné kulturní dědictví, jakož i potenciál kultury a dědictví zvyšovat povědomí a aktivovat synergie na všech úrovních společnosti s cílem přijmout opatření v oblasti klimatu, a VÍTÁ začlenění ochrany kulturního dědictví do rámce Spojených arabských emirátů pro globální odolnost vůči změně klimatu.

² Dokument 14108/21.

³ EUCO 4/23.